ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 83 ◆ Вівторок, 30 квітня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

Так пахнуть квіти світу

Філософи продовжують пояснювати Божий світ, але сьогодні вони роблять це обережно і некатегорично.

Вони кажуть: ми стоїмо між минулим, ледь-ледь пізнаним, і майбутнім, ледь-ледь видимим.

Або: ми щоранку прокидаємося у заплутанішому й безладнішому світі, аніж той, котрий ми залишали напередодні, лягаючи спати.

Окрім Царства необхідності і Царства свободи, філософи нині визнають і Царство випадковості.

А ми й без них знаємо, що світ тримається на чарівних випадковостях, що споконвіку повторюються.

Дід зірвав весняну квітку й подав бабі.

І виявилось, що квітка пахне так само, як і кілька десятиліть тому, коли ніхто з них не думав, що ця випадкова квітка стане першопочатком нового роду.

Фото Михайла САЧКА.

У НЕДІЛЮ, 28 квітня, до Києва з Мюнхена повернулася очолювана Л. М. Кравчуком делегація Верховної Ради Української РСР, яка перебувала з офіційним візитом у Вільній державі Баварія.

Разом з делегацією до Києва повернувся Генеральний консул ФРН у Києві Х. Г. фон Бассевітц.

ПРОБЛЕМИ ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у контексті будівництва загальноєвропейського дому було обговорено на зустрічі за «круглим столом» у Верховній Раді УРСР депутатів європарламенту і представників ряду зарубіжних екологічних громадських організацій з народними депутатами УРСР і СРСР.

На зустрічі говорилося, що сьогодні Україна взяла під свою юрисдикцію контроль за всією тридцятикілометровою зоною і тому прагне розвивати співробітництво з різними країнами для розв'язання цієї глобальної проблеми. Як і раніше, залишається реальною загроза змиву паводковими водами радіоактивного шару землі з берегів Прип'яті в Дніпро і потрапляння «бруду» в Чорне і Середземне моря. Потрібні додаткові зусилля щодо поховання радіоактивних відходів, які містяться під саркофагом, дезактивації території, постачання населенню екологічно чистих продуктів та ряду інших заходів. Відзначалося, що зарубіжна громадськість ще не досить інформована про справжні масштаби катастрофи.

НА ФАКУЛЬТЕТІ підвищення кваліфікації кадрів Київського інституту політології і соціального управління завершено навчання голів міських і районних у містах Рад народних депутатів — голів виконавчих комітетів, їх заступників та інструкторів організаційних відділів обласних і Київської міської Рад народних депутатів.

Перед ними виступили і відповіли на їх численні запитання Голова Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчук, член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України С. І. Гуренко, голови постійних комісій Верховної Ради УРСР М. П. Білоблоцький, М. В. Гришко, М. І. Залудяк, Я. Ю. Кондратьєв, А. С. Матвієнко, М. О. Шульга, міністри: В. С. Васильченко, А. М. Зленко, А. І. Золотарьов, І. А. Зязюн, В. Н. Плітін, О. І. Слєпічев, голови державних комітетів: В. П. Борзов, В. М. Гусаков, В. І. Ляшко, А. К. Мінченко, Д. Г. Недашковський, вчені.

КОМЮНІКЕ

про перебування делегації Верховної Ради Української РСР на чолі з Л. М. Кравчуком у Вільній державі Баварії

На запрошення Президента ландтагу Вільної держави Баварія В. Форндрана в Мюнхені з 22 по 28 квітня 1991 року перебувала з офіційним візитом делегація Верховної Ради Української РСР на чолі з Л. М. Кравчуком.

У ході зустрічей відбувся детальний обмін думками про сучасне суспільно-політичне становище українського та німецького народів, обговорено шляхи дальшої активізації українсько-баварського співробітництва на всіх рівнях, включаючи підприємства, установи, громадські організації.

Інформуючи про внутріполітичну ситуацію в УРСР, Л. М. Кравчук підкреслив, що визначальним в житті республіки є робота по реалізації положень Декларації про державний суверенітет України, яка відкрила нову сторінку в історії українського народу, вказала конкретні шляхи здобуття ним справжньої державності. Наголошувалося, що вирішальною умовою здійснення всього наміченого є створення високоефективної ринкової економіки. У цьому зв'язку зазначалося, що для України великий інтерес являє досвід успішного функціонування соціального ринкового господарства Німеччини.

В. Форндран детально цікавився ходом перебудовчих процесів на Україні, зазначив, що в Німеччині з розумінням ставляться до складного економічного становища, в якому опинилося народне господарство України.

В. Форндран відмітив, що промисловий потенціал Баварії дає можливість для успішної багатопрофільної кооперації баварських фірм з українськими підприємствами, насамперед у галузі машинобудування, електроніки, приладобудування, хімічної, легкої та харчової промисловості, сільськогосподарського виробництва. В цьому контексті висловлювалося побажання якнайшвидше усунути перешкоди на шляху до розвитку взаємовигідних економічних відносин.

Відбувся обмін думками щодо вивчення німецького досвіду формування, розвитку і функціонування ринкових відносин, соціального захисту населення, інтегрування національних економічних структур у систему світових господарських зв'язків. Конкретні шляхи вирішення цих питань будуть визначені під час додаткових консультацій сторін.

Українська сторона відзначила, що недавно прийнятий Закон про зовнішньоекономічну діяльність покликаний створити всі належні правові умови для співпраці українських та зарубіжних партнерів, і, зокрема, надає необхідні гарантії німецьким капіталовкладникам на Україні.

У принциповому плані наголошувалося на тому, що курс на суверенітет України не має нічого спільного з національною автаркією, а спрямований на ефективне забезпечення інтересів народу України через її взаємовигідне співробітництво як з іншими державами-учасницями нового Союзу, так і з зарубіжними країнами.

Німецька сторона була поінформована про наміри України взяти безпосередню участь у загальноєвропейському процесі та зробити свій внесок у будівництво спільного європейського дому.

Обговорюючи проблему подолання наслідків чорнобильської катастрофи, Л. М. Кравчук та В. Форндран були спільні в тому, що ця проблема має міжнародний характер і потребує концентрації зусиль всього світового співтовариства. Українська сторона відзначила конструктивну позицію німецької делегації під час обговорення даного питання в ООН та інших міжнародних організаціях.

Л. М. Кравчук поінформував В. Форндрана про заходи, що вживаються парламентом і урядом України для мінімізації наслідків катастрофи.

Українська сторона висловила глибоку вдячність ландтагу, уряду та жителям Баварії за безкорисливу гуманітарну допомогу, що надається потерпілим від чорнобильської катастрофи.

У ході розмов було підтверджено бажання розвивати плідне співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища, екології, сільського господарства.

Особлива увага приділятиметься довгостроковим формам взаємодії в наукових дослідженнях, в тому числі створенні спільних наукових колективів і науково-виробничих об'єднань.

Обговорено шляхи сприяння дальшому розвитку прямих зв'язків між установами і діячами культури, між засобами масової інформації, спортивними, профспілковими, молодіжними, релігійними організаціями, творчими спілками. Було відзначено прагнення надати цим контактам постійного характеру.

Українська сторона висловила подяку за гостинність, виявлену до делегації під час перебування в Баварії.

Точка зору

НАЗВАТИ СЕБЕ ДЕМОКРАТОМ ЛЕГКО...

Пишу ці рядки не заради того, щоб показати, який я правильний і який неправильний хтось інший. Пишу для того, щоб коли не тепер, то хоч би у майбутньому подібного не сталося. Констатую факт: останнім часом на пленарних засіданнях Верховної Ради рідко бувають присутніми більше третини народних депутатів від Львівщини. На засіданнях постійних комісій — і того менше. То чи варто потім дивуватися, що виходять і консервативні закони?

Напевно, не потрібно великого розуму, аби зрозуміти, що існує пряма відповідність: чим більше на засіданнях депутатів, настроєних на швидкі зміни, тим радикальнішими виходять закони. Наприклад, Закон «Про свободу совісті та релігійні організації» був би досконалішим і давав би можливість набагато швидше і якісніше вирішувати питання про користування храмами, коли б на засіданні були присутні ще хоча б десять депутатів від Львівщини, які досить добре знають релігійні проблеми.

Не буду судити, наскільки важливі справи відволікають моїх колег від роботи у Верховній Раді. Їм видніше, що важливіше. Але давайте тоді не поводитись за принципом «собаки на сіні», а займемо певне становище і будемо хоча б у одному місці працювати, а не всюди і ніде.

Щоб прикрити своє небажання працювати, а не світитись час від часу біля мікрофонів, найкраще знайти для себе ворога в особі депутатської більшості. Але хіба не було відомо, якою за складом буде Верховна Рада ще до виборів?

Невже не знайшлося б на Львівщині кількох розумних людей, які б погодилися постійно працювати і зняти частину непомірно важкої ноші з тих, хто її з суто об'єктивних причин нести не може, бо має інші справи?

Як би ми не нарікали на депутатську більшість, але повинні визнати, що якби вона працювала так, як депутати від Львівщини, то Верховна Рада не прийняла б жодного закону чи постанови, оскільки, елементарно, не забезпечувався б кворум.

Існує й інша сторона проблеми. Під час виборчої кампанії всі били себе в груди, висловлюючи тверді наміри побудувати незалежну правову державу, яка може бути реалізована при розділі законодавчої, виконавчої і судової влади. А на законодавчій владі лежать в тому числі і функції контролю.

То чи не той самий авторитарний режим ми відновлюємо, замінивши лише осіб і гасла? Тоді ж, під час виборчої кампанії, навіть списки найбільш зблокованих кандидатів, за яких виборці мали віддати свої голоси, поширили через газету «Ленінська молодь» ті ж самі зблоковані кандидати, пропонуючи самих себе. Комуністи, принаймні на Львівщині, не дозволили собі цього. До речі, редактор «Ленінської молоді» (тепер «Молода Галичина») народний депутат Михайло Батіг, при всій до нього повазі, ще не так давно вміщував у своїй газеті досить сумнівні матеріали, не надаючи можливості їх спростувати, відмовився друкувати і цю статтю.

То чим же принципово, крім ідеологічних гасел, різниться залізобетонний блок комуністів і безпартійних в минулому і демблок Львівщини сьогодні? Чи є зараз демократія на Львівщині? Думаю, що нема, і перепоною для неї є демблок, який править монопольно. Вважаю, що на Львівщині, як і на Івано-Франківщині, треба терміново розпустити Рух і активно творити багатопартійну систему, бо інакше відбувається дискредитація демократії. Прямим підтвердженням вищесказаного є історія з виборами до Львівської міської Ради першого секретаря міськкому Компартії Адама Мартинюка, мандат якого, здобутий у чесній боротьбі, по-більшовицькому не визнала «демократична рада». А минулого року, коли ще демблок не завжди міг добре проконтролювати вибори, по цьому округу пройшов рухівець.

Якщо ми хочемо побудувати демократичну державу, то мусимо знати, що вона будується не тоді, коли якась група осіб, що назвали себе демократами, приходить до влади. Мусить бути реальний поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову, реальна незалежність преси, реальне співіснування політичних сил.

Говоримо про професійний парламент, а самі чомусь не йдемо туди працювати. Невже до цього часу ми не можемо зрозуміти, що управляти державою, до того ж такою великою, до того ж у такий складний час, за сумісництвом неможливо? Це вже зрозуміли в ЦК КПУ, оголосивши Верховну Раду головним полем діяльності для депутатів-комуністів. Наші ж демократи не можуть цього зрозуміти. А може, не хочуть? Бо ж, напевно, далеко простіше мати особисту владу, ніж брати участь у виробленні політики колективного органу.

На цю тему я неодноразово розмовляв зі своїми колегами, але, очевидно, гіпертрофоване почуття власної значущості не дозволяє їм критичніше поглянути на себе. То, може, мій виступ у пресі хоч трохи допоможе моїм колегам зі Львівщини позбутися як елементарної халатності, так і «зоряної» хвороби.

Риба, кажуть, псується з голови. Тож, напевно, давно треба взяти собі за правило: якщо ми хочемо навести порядок у державі, повинні почати, в першу чергу, з себе як з народних депутатів України.

Я далеко не в захопленні від Комуністичної партії і вважаю, що саме на її совісті всі ті злочини, що творилися в останньому столітті проти українського народу. Але не творімо нове із старими болячками! Якщо до 25 квітня перебування Степана Хмари у в'язниці було цілком «заслугою» депутатської більшості, то після 25 це стало загальним «надбанням» парламенту, оскільки і 25, і 26 квітня на засіданні Верховної Ради, як мінімум, третина демократів була відсутньою.

Іван МАКАР,
народний депутат Української РСР від Старосамбірського виборчого округу Львівської області, безпартійний і незалежний.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Пояснимо для читача останню тезу автора. За повернення С. Хмарі депутатської недоторканості 26 квітня проголосувало 205 депутатів, з яких добру сотню складають комуністи. Отже, якби вся опозиція була в залі, С. Хмара був би на волі аж до розгляду справи в судовому засіданні.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64.
листів — 441-82-05, 441-29-61.
економіки — 441-88-07.
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-69,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

Парламентська хроніка

ДЕ Ж ТОЙ «ВМИКАЧ»?

Денне і вечірне засідання 26 квітня

Повноцінних за часом засідань у п'ятницю не вийшло: через незаплановані перерви депутати працювали не в звичному режимі і розійшлися задовго до затвердженого кінця засідань. Вони встигли тільки заслухати співдоповідь депутата М. Байраки про закон щодо оподаткування і звіт прем'єр-міністра В. Фокіна про стан справ у республіці.

А сталося це тому, що в залі знову «хмарило». Опозиція, розцінивши повторне голосування з питання звільнення С. Хмари з-під варти (205 голосів «за»), як перемогу, все одно покинула зал і новації щодо податків не слухала, радилася, що ж їй робити далі. А в цей час, незважаючи на те, що податкова система — це справа для республіки архіважлива, вагомий механізм для управління всім народним господарством на шляху виходу з кризи й інтегрування в світове економічне співтовариство, більшість теж думала про Хмару. І піднесла опозиції «сюрприз» — із заявою про зміну запобіжного заходу щодо заарештованого депутата виступив С. Дорогунцов. Підписали документ більше 20 представників більшості. При цьому С. Дорогунцов заявив, що вони не ставили за мету зібрати 200 і більше депутатських автографів, а виходили з гуманних міркувань. Разом із заявою опозиції ці документи передали до Верховного Суду УРСР, і якщо там теж зможуть належним чином відреагувати на депутатські клопотання, то є надія, що одну з парламентських криз буде усунуто, і Верховну Раду нарешті перестане «лихоманити».

А необхідність спокійної роботи парламентаріїв, пошуку шляхів виходу республіки з кризи наочно засвідчив у своєму виступі прем'єр-міністр України В. Фокін. На нього, як висловився головуючий І. Плющ, «три дні давили депутати» і ось що вони почули.

«Існує об'єктивний закон: чим вище планка політичної боротьби, тим важче виконавчій владі, урядові виконувати свої функції, — заявив В. Фокін. — Не можна урядові через день тільки звітувати перед парламентом. Треба працювати, бо саме на урядові лежить безпосередня відповідальність за реалізацію суверенітету на «практиці». А що ця «практика» далека від задовільного стану, прем'єр довів на цифрах.

Що ж пропонує уряд? Скасувати обмеження на особисті доходи, але тільки тим, хто працює, випускає продукцію. Для цього потрібна нова система оплати праці, яка б через надбавки і нові тарифи стимулювала саме працюючих. Потрібний надзвичайний бюджет жорсткої економії коштів на території України. З метою цього зменшено відрахування до союзного бюджету, планується найближчим часом 90 відсотків союзних підприємств перевести під юрисдикцію республіки, ще й ще зменшиться фінансування промислового будівництва тощо.

Народу України в цих умовах, звичайно, доведеться ще раз затягнути пасок. А щоб він не став удавкою, уряд планує термінове зниження роздрібних цін на деякі види товарів першого попиту, зниження тарифів на приміський транспорт, звільнення від податку з продажу на основні найнеобхідніші товари.

Щоб захистити внутрішній ринок, планується введення республіканських спецгрошей на продовольчі товари. «Тільки не треба дотепів про комунізм, — дещо розсердився В. Фокін на репліки із залу. — Це необхідно робити». І, в принципі, ніхто не був проти.

Пояснив В. Фокін і причину підписання ним заяви «дев'ять плюс один» — М. Горбачов і лідери дев'яти республік — від 23 квітня цього року. По-перше, заяву може підписати кожний, заявив прем'єр, це — не договір, обов'язковий для виконання. А по-друге, заява та містить принципово нові положення: офіційне визнання права шести республік — прибалтійських та Грузії, Молдови і Вірменії — самим вирішувати свою долю щодо Союзу, підтвердження на найвищому рівні тези про Союз як об'єднання суверенних держав, що дасть найбільше економічне сприяння тільки учасникам Союзного договору, накреслено спільні заходи щодо зменшення соціальної напруженості.

Можливості «потерзати» прем'єра питаннями й детальним обговоренням, висловити свої «за» і «проти» депутатам головуючий І. Плющ не дав. Сесія перервала роботу до 12 травня. Є час відпочити і пошукати «вмикач» поліпшення нашого життя. Все ж таки він має десь бути...

Володимир СКАЧКО, парламентський кореспондент «Голосу України».

ЧИ ПОТРІБЕН НАМ ПРЕЗИДЕНТ

ШЛЯХОМ ЗМІЦНЕННЯ СУВЕРЕНІТЕТУ, ПРАВОПОРЯДКУ ТА СТАБІЛЬНОСТІ НА УКРАЇНІ

Про суверенітет України сказано багато. Але досвід — власний та інших країн — свідчить, що суверенітет необхідно підкріплювати ефективною виконавчою владою, яка б допомагала будувати сильну правову, демократичну державу за рахунок забезпечення правопорядку та стабільності.

У галузі демократизації нашого суспільства зроблено багато, іноді так багато, що це вже вадить справі. На мою думку, це сталося тому, що на самому порозі перебудови ми не зуміли встановити межі між демократією та анархією, хаосом, правовим нігілізмом, вседозволеністю, диктатом злочинних елементів.

А вихід із ситуації, що створилася, один: необхідно, щоб у нашому житті правив лише його величність Закон. Не можна сказати, що у нас сьогодні законів мало. Вони є, їх у принципі досить для покладання краю будь-яким видам злочинів. Проте досі немає ефективного механізму їх застосування та виконання.

Крім того, на Україні сталися серйозні зміни — прийнято Декларацію про державний суверенітет, Закон про економічну самостійність та багато інших. Чинна Конституція УРСР суперечить цим новим документам і тому вже не може ефективно виконувати роль Основного Закону суспільства.

Таким чином, наступним принципово важливим кроком в утвердженні державності, суверенітету, правопорядку і стабільності на Україні мають бути розробка та прийняття Верховною Радою нової Конституції республіки, яка б юридично втілювала в собі Декларацію про державний суверенітет України. І не дай Бог, як то кажуть, нашим народним депутатам при прийнятті цього доленосного для України рішення відійти від Декларації.

Якщо ж ми найближчим часом не приймемо нову Конституцію республіки, то будемо змушені прийняти до неухильного виконання нову Конституцію СРСР, яка зараз розробляється і після введення в дію перекреслить всі декларації республік про суверенітети. Адже Конституція — це закон, а Декларація — тільки наміри.

У проекті Конституції України обов'язково має бути передбачено посилення виконавчої влади, передусім, за рахунок введення поста Президента республіки, який повинен обиратися всім народом України.

Якщо ж не ввести цей пост, то союзне президентське правління на Україні може бути введено в будь-який час.

Але при цьому слід мати на увазі, що коли в усіх суверенних республіках-державах будуть свої президенти, тоді виникне необхідність у такій формі правління, як рада Президентів, яка може засідати по черзі в столицях суверенних держав. Про це мріяв В. І. Ленін ще в 1922 році. Бо ж Союз Суверенних Держав — це не держава, а тільки Союз, причому добровільний. Після прийняття Конституції і введення поста Президента Україна значно зміцнить свій суверенітет і зможе виходити на міжнародну арену, в тому числі вступати в різні союзи і співдружності. Разом з тим, у питаннях набуття справжнього, повного суверенітету треба буде зробити ще дуже багато.

До недавнього часу було також багато плутанини у функціях міських, обласних, районних, сільських Рад та їх виконавчих комітетів. Вони дуже часто відфутболювали один одного, а іноді й конфліктували. Зараз уже, мабуть, усім стало ясно, що головою обласної Ради і обласного виконавчого комітету, наприклад, має бути одна й та ж особа. Таке поєднання має бути зроблене на всіх рівнях. Це дозволить навести порядок в їх роботі і зміцнити виконавчу владу.

Для більш ефективного наведення правопорядку, підвищення оперативності в боротьбі із злочинністю на Україні також створити єдиний, незалежний слідчий комітет, куди мають увійти нинішні слідчі підрозділи Міністерства внутрішніх справ, Прокуратури, Комітету державної безпеки, Міністерства оборони республіки.

Як відомо, в Декларації про державний суверенітет України, прийнятій Верховною Радою республіки 16 липня 1990 року, сказано: «Українська РСР має право на власні Збройні Сили. Українська РСР має власні внутрішні війська та органи державної безпеки, підпорядковані Верховній Раді Української РСР».

У зв'язку з цим дуже важливими факторами зміцнення суверенітету, стабільності та правопорядку на Україні мають стати власні національні (тактичні) Збройні Сили і незалежний Комітет національної безпеки України.

Сьогодні на території нашої республіки знаходиться більш як мільйон 200 тисяч військовослужбовців Радянської Армії, у зв'язку з чим Україна несе величезні економічні витрати. Сюди приєднуються також екологічні, демографічні та інші аспекти, пов'язані з суверенітетом республіки.

З урахуванням викладеного, гадаю, доцільно створити Українську національну гвардію (військо) на професіональній основі чисельністю близько 150 тисяч чоловік. При цьому стратегічні (ракетні) збройні сили повинні бути союзними, а прикордонні війська — у складі Комітету національної безпеки України. Для порівняння зазначимо, що такі європейські країни, як ФРН, Франція, Італія, Великобританія мають збройні сили чисельністю від 250 до 500 тисяч чоловік. Але Україні поки що вистачить і 200 тисяч (разом зі стратегічними військами) — нападати ні на кого не збираємось.

Керівником оборонного відомства республіки, на мою думку та виходячи з досвіду передових західних держав, може бути цивільна особа, можливо, фахівець у галузі історії України, юрист, економіст, вчений.

Але ж ми повинні думати і про те, що в майбутньому, згідно з Декларацією про державний суверенітет, Україна має стати без'ядерною. Кому, як не мешканцям України, які потерпіли від чорнобильської катастрофи, треба якомога швидше розстатися як з атомними боєголовками, так і з атомними електростанціями.

Якщо говорити про створення незалежного Комітету національної безпеки України, то до основних його функцій слід віднести:

1. Забезпечення безпеки народу України, кожного її громадянина незалежно від національності, партійності, віри, місця проживання, соціального походження та інших ознак.

2. Забезпечення та зміцнення суверенітету (повної незалежності) та територіальної цілісності України.

3. Забезпечення могутності, незалежності та безпеки економіки України.

4. Сприяння забезпеченню республіки інформацією економічного, технічного, наукового, політичного та воєнного характеру.

5. Проведення контррозвідувальної роботи, охорона державних, воєнних, економічних, технічних та інших таємниць.

6. Охорона та захист державних кордонів України, митний контроль по всьому кордону республіки, боротьба з контрабандою.

7. Охорона Верховної Ради та уряду республіки.

8. Контроль безпеки експлуатації атомних електростанцій.

9. Контроль безпеки руху повітряних суден та інших видів транспорту.

10. Боротьба з організованою злочинністю та особливими видами злочинів (економічний саботаж, великі економічні та господарські злочини, повітряне піратство, диверсії, валютні злочини, наркобізнес, порнобізнес, корупція в найвищих ешелонах влади, рекет, незаконне зберігання зброї, викрадення людей (дітей) та інше).

Комітет національної безпеки України має підпорядковуватись виключно Верховній Раді республіки і фінансуватися з її бюджету.

І, нарешті, у зв'язку з вище сказаним, в інтересах втілення в життя Декларації про державний суверенітет України і зміцнення правопорядку та стабільності в республіці хотілось би запропонувати Верховній Раді республіки на подальших сесіях обговорити такі питання:

про прийняття нової Конституції, державний герб, прапор та гімн суверенної України;

про введення поста Президента України;

про перейменування посади прокурора на посаду Генерального прокурора України, про його призначення Верховною Радою України і підпорядкування виключно їй;

про перейменування Комітету державної безпеки в Комітет національної безпеки України, про підпорядкування його виключно Верховній Раді республіки, про його фінансування тільки з бюджету республіки;

про прийняття Закону про національну безпеку України;

про створення Українського національного війська;

про введення республіканської грошової одиниці;

про статус народного депутата України і порядок його відкликання;

про виконання Закону про мови в УРСР;

про міграційні процеси в республіці;

про громадянство в УРСР.

Федір ЧУПРИНА, завідуючий докторантурою та аспірантурою Київського інституту цивільної авіації, кандидат економічних наук.

ПОСТАНОВА

РАДИ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

від 29 квітня 1991 р. № 104

Про скасування податку з продажів на товари повсякденного попиту

Надаючи важливого значення створенню додаткових соціальних гарантій щодо захисту рівня життя населення республіки, передусім уразливих його верств, та у зв'язку з тим, що при проведенні реформи роздрібних цін Урядом СРСР не були враховані усі фактори, які негативно впливають на життєвий рівень громадян, Рада Міністрів Української РСР **постановляє:**

1. На додаток до розпорядження Ради Міністрів УРСР від 12 квітня 1991 р. № 132 про звільнення від податку з продажів промислових товарів дитячого асортименту, продуктів дитячого харчування, учнівських зошитів та підручників, газет і журналів та вартості харчування в їдальнях та буфетах загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних училищ, середніх спеціальних та вищих навчальних закладів, скасувати з 1 травня 1991 р. податок з продажів на такі товари повсякденного попиту:

м'ясо і м'ясопродукти
молоко і молокопродукти
яйця і яйцепродукти
борошно
крупи
рибопродукти
сіль
маргаринова продукція
чай
макаронні вироби
хліб і хлібобулочні вироби
кондитерські вироби
картопля
овочі
плоди, фрукти, ягоди
білизняний трикотаж
панчохи, шкарпетки
мило господарське і туалетне
миючі засоби
металевий посуд і металовироби домашнього вжитку (за переліком Міністерства торгівлі УРСР, погодженим з Міністерством фінансів УРСР).

Відмітити, що ці заходи дозволяють зменшити витрати населення на придбання вказаних товарів на 4 млрд. карбованців.

2. Міністерству торгівлі УРСР, Укоопспілці, іншим міністерствам і відомствам, що мають роздрібну торговельну мережу, терміново довести до відома населення та торговельних організацій перелік товарів, які відповідно до цієї постанови звільняються від оподаткування податком з продажів.

Заступник голови Ради Міністрів УРСР К. МАСИК

Керуючий Справами Ради Міністрів УРСР В. ПЄХОТА

Судять пресу

СУД: ПРОТИ «КОЗИ» І ПОЛІТИКИ

Як уже повідомляв «Голос України», 11 березня цього року Радянський райнарсуд Києва виніс вердикт у справі «Громов — проти Мартиросяна, журналіста Долганова та газети «Комсомольское знамя» на користь генерал-полковника. Газету було зобов'язано вибачитися перед Б. Громовим, на першій полосі повідомивши, що він ніякого відношення до можливого військового перевороту в СРСР не має, а журналіст В. Долганов в інтерв'ю з полковником В. Мартиросяном помістив неперевірені свідчення, які паплюжать честь і гідність генерала.

Редакція «КоЗи» і В. Долганов подали касаційну скаргу до Київського міськнарсуду. Не минуло й півтора місяця, як судова колегія на чолі з Л. Григор'євою 24 квітня цього року розглянула подання.

Сторони, перегрупувавши сили (В. Долганов став повноважним представником газети, а Громова представляв новий юрист з Москви А. Дубровін), обмінялися знайомими вже аргументами. Журналісти доводили, що свідчень вони не наводили, а надрукували тільки особисту думку народного депутата СРСР В. Мартиросяна, яку перевірити неможливо. Громовці ж доводили, що газета, поставивши генерала в один ряд з Піночетом, образила його честь і гідність. Новим було те, що газета виступила проти звинувачень Радянського райнарсуду у «підбурюванні громадського спокою» й ознайомила з висновками комісії парламенту України з питань гласності та засобів масової інформації, яка не знайшла в діях газети «криміналу». А представник Б. Громова закликав дотримуватися у питаннях захисту честі і гідності Конституцій УРСР та СРСР і запідозрив у звертанні до Верховної Ради спробу тиснути на суд.

Суд на чолі з Л. Григор'євою порадився і вирішив: касаційну скаргу не задовольняти, але з рішення Радянського райнарсуду вилучити його політичні інсинуації, витримані в кращих традиціях боротьби з «підбурювачами спокою» та «очорнителями». Адресовано газеті й окрему ухвалу, зміст якої поки що невідомий.

Отже, журналісти й надалі залишилися беззахисними перед думками народних депутатів, яким, певно, думати треба тільки «перевіреними фактами». Єдине, можливо, позитивне в цій справі, це те, що суд відмовився у вироках від політичних оцінок. Це, можливо, перший крок до бажаної деполітизації судової влади. Але, як кажуть, поживемо — побачимо.

Володимир СКАНЯ.

Актуальне інтерв'ю

МІТИНГ НА ДОРОЗІ

Центральні вулиці багатьох міст стали аренами вирувань політичних пристрастей. Потоки пішоходів вихлюпнулись з площ і тротуарів на проїжджу частину, витіснили транспорт, блокували рух. Як справилася Державтоінспекція республіки з нелегким завданням! З такого запитання розпочали розмову з начальником Управління ДАІ МВС УРСР полковником міліції Б. МАСЛОВСЬКИМ.

— Сьогодні люди вийшли на вулиці не від добра. І їх можна зрозуміти. Але коли гору починають брати емоції, а не розум, ми проти цього. Для чого, скажімо, під час мітингу блокувати рух транспорту на тому ж таки Хрещатику чи вулиці Кірова? Тисячі, десятки тисяч трудівників не можуть своєчасно дістатися до місця роботи, а діти — до школи. Хворі марно сподіваються на лікарську допомогу. Люди нервують, стають агресивними, здатними на будь-які вчинки...

— **Борисе Петровичу, бувають і трагічні наслідки. Наприклад, на Хрещатику мітингуючі шахтарі лягали посеред дороги під колеса автомашин...**

— Тоді, на щастя, обійшлося без жертв. Хоча потерпілі є. Але це лише один бік медалі. Інший — у такі дні чи години раптово зростає вірогідність виникнення аварійних ситуацій там, звідки забираємо з постів працівників ДАІ. Ми змушені їх направляти в райони проведення мітингів чи маніфестацій. На прилеглих вулицях, куди спрямовуються транспортні потоки і які нерідко просто неспроможні вмістити таку кількість автомобілів і пішоходів, створюється нестерпна обстановка. Їхати потрібно всім. Водії поспішають, нервують. А це — прямий шлях до аварії. Тут і недотримання швидкісних режимів, і обгони, неякісне маневрування. Хто, скажіть, у такі хвилини думає про безпеку руху? На жаль, специфіка багатьох наших міст, у тому числі і Києва, така, що їх центральні вулиці є чи не єдиною транспортною артерією. І, навіть дуже бажаючи відвести кудись «убік» автомобільні потоки, розвантажити ту чи іншу вулицю просто неможливо. Візьмімо той же Хрещатик. Куди, скажімо, ви дінете тролейбусний маршрут № 20? І якщо автобуси, автомобілі ще можна пустити в об'їзд, то трамваї і тролейбуси змушені стояти. І все це тому, що хтось захотів вийти з плакатом на проїжджу частину дороги. Повірте, переможців тут бути не може. Є тільки переможені.

— **Борисе Петровичу, після таких «мітингових університетів», що б ви хотіли порадити майбутнім маніфестантам, страйкарям?**

— В усьому має бути здоровий глузд і... повага до Закону. Інакше на нас чекає хаос, протистояння сил, втрати. А допустити цього не можна ні під яким лозунгом. Отож хотів би звернутись як до організаторів мітингів, маніфестацій, страйкарів, керівників різних рухів і партій, так і до представників місцевих органів влади. Завчасно погоджуйте між собою подібні акції за часом і місцем їх проведення. Визначте майдан, а за бажанням його можна знайти скрізь, де б могли розташуватися всі бажаючі протестувати, підохсчувати. І — мітингуйте на здоров'я! Тільки не робіть цього, ради Бога, на проїжджій частині транспортних магістралей.

Інтерв'ю взяв Василь ГЕЛЕТКО.

А тим часом у Києві

СВЯТО — ОДНЕ, ГАСЛА — РІЗНІ

Рух й Українська республіканська партія в ці квітневі дні вирішили бути послідовно-самостійними до кінця. 26 квітня Секретаріат Руху вирішив... взяти участь у першотравневій демонстрації. Однак — під національними прапорами і власними гаслами: «Перше травня — день міжнародної антикомуністичної солідарності трудящих» та «За єдність народу України в боротьбі за державну незалежність!».

Члени Руху й УРП 1 травня утворять свою колону біля Республіканського стадіону, а потім на площі Жовтневої революції відбудеться мітинг, в якому й візьме участь «незалежна» колона.

Володимир СЕРГІЄВИЧ.

Телеграфним рядком зі Львова

І ПОЛІТВ'ЯЗНІ ОБ'ЄДНАЛИСЯ

Завершив роботу установчий з'їзд політв'язнів України за участю 1.135 делегатів з усіх областей республіки, з Казахстану, Литви, Молдови, Білорусії, Польщі, а також Москви і Воркути. Створено Спілку українських політв'язнів, прийнято її статут. Головну раду Спілки очолив І. Губка.

ЛИЦЕ ЛІЦЕЮ

В університеті імені Франка створюється ліцей, де навчатимуться 8—9-класники, що мають хист до точних наук. Поглиблено вивчатимуться фізика, математика, інформатика, англійська мова. Кращі випускники матимуть право вступу на ряд факультетів університету.

БЕНЗИН НЕ СМЕРДІТИМЕ!

Мале підприємство «Тонус» розробило пристрій «Озонатор», що на 10 відсотків скорочує витрати бензину, зводить до мінімуму шкідливі викиди, дещо нарощує потужність двигуна. Усе це підтверджено лабораторними пробами.

БЕЗ ЗАЙВИХ КЛОПОТІВ

З 1 квітня львів'яни можуть придбати чи продати власний автомобіль або через комісійний магазин, або через реєстраційно-екзаменаційний відділ ДАІ. Це узаконено спеціальним рішенням облвиконкому. Усі операції бере на себе ДАІ. За кожну кінську силу машини до трьох років експлуатації ви платите по 12 карбованців, до 5 років — по 10 карбованців, до 10 років — по 6, понад 10 років — по 4 карбованці. 50 відсотків коштів від цих послуг надходить у бюджет області. Згодом послуги буде запроваджено в усіх відділеннях ДАІ Львівщини.

ВИМОГИ ПРОФСПІЛОК

Відбулась регіональна нарада профспілок Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей. Прийнято заяву з вимогою до парламенту та уряду: прискорити реалізацію Декларації про суверенітет та Закону про економічну самостійність. Прийнято також ряд вимог, спрямованих на соціальний захист населення.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фото в номер

НА БОГДАНОВІМ МАЙДАНІ

На п'яту річницю падіння звізди Полин майдан Хмельницького в Києві заповнили тисячі людей зі свічками в руках. Вони прибули сюди з усіх регіонів України. Священики АУПЦ відправили молебень за упокій душ тих, хто поклав своє життя при ліквідації близьких і далеких наслідків Чорнобиля. Згтим на майдані відбувся мітинг пам'яті. Його вів письменник Юрій Щербак.

Олександр ШИЛКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА та Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ЇЛИ

танцювали, сл... інтернаті № 9 ... вчителька укра... Слюсаренко. З... зок, люблять і...

ЧИ ... Х

Цілий день ... ний дощ над ... незважаючи н... ної погоди, т... зібралися зра... ну площу міс... масового міт... ня позачерго... ради про про... номіксько"... Десятк... вів підприєм... установ міста ... пинили робот... тримки вимо... шахтарів щод... політичних ре... чи проти зни... рівня населен... дової постано... ції.

А тим часо... ського страйк... не спадає. Н... 30 вугільних ...

ДОК... І

Лише на ... автостоянці ... ленка набере... сятка автомо... частим» пере... результат їзд... довими доро...

Коли десь ... на десятки ... гуються небе... буть, кожен ... перевантаже... поворотах і ... щебінь. Бача... ДАІ, але чо... дів не вжива... фують декого... помагає.

су

и» І ПОЛІТИКИ

ком га- ставляв Москви лися зна- ментами. дили, що водили, а особисту депутата на, яку во. Гро- о газета, в один бразила Новим ступила Радянсь- «підбу- ого спо- висно- рламенту ласності інформа- в діях А перед закликав аннях за- ті Конс- СРСР і тані до

Верховної Ради спробу тиснути на суд.

Суд на чолі з Л. Григор'євою порадився і вирішив: касаційну скаргу не задовольняти, але з рішення Радянського райнарсуду вилучити його політичні інсинуації, витримані в кращих традиціях боротьби з «підбурювачами спокою» та «очорнителями». Адресовано газеті й окрему ухвалу, зміст якої поки що невідомий.

Отже, журналісти й надалі залишилися беззахисними перед думками народних депутатів, яким, певно, думати треба тільки «перевіреними фактами». Єдине, можливо, позитивне в цій справі, це те, що суд відмовився у вироках від політичних оцінок. Це, можливо, перший крок до бажаної деполітизації судової влади. Але, як кажуть, поживемо — побачимо.

Володимир СКАНЯ.

ерв'ю

ДОРОЗІ

вирувань в площ т, блоку- ень з не- озмову з міліції

змушені они про- маніфес- вули- овуються і які не- проможні ст авто- створю- становка. Водії ь. А це до аварії. швидкіс- гони, не- я. Хто, ини ду- руху? На атьох на- слі і Ки- ентральні ни тран- І, навіть ести ку- ільні по- ту чи ін- неможли- Хреща- ви дине- маршрут бусн, ав- пустніт

в об'їзд, то трамваї і тролейбуси змушені стояти. І все це тому, що хтось захотів вийти з плакатом на проїжджу частину дороги. Повірте, переможців тут бути не може. Є тільки переможені.

— **Борисе Петровичу, після таких «мітингових університетів», що б ви хотіли порадити майбутнім маніфестантам, страйкарям?**

— В усьому має бути здоровий глузд і... повага до Закону. Інакше на нас чекає хаос, протистояння сил, втрати. А допустити цього не можна ні під яким лозунгом. Отож хотів би звернутись як до організаторів мітингів, маніфестацій, страйкарів, керівників різних рухів і партій, так і до представників місцевих органів влади. Завчасно погоджуйте між собою подібні акції за часом і місцем їх проведення. Визначте майдан, а за бажанням його можна знайти скрізь, де б могли розташуватися всі бажаючі поговорити, подискутувати. І — мітингуйте на здоров'я! Тільки не робіть цього, ради Бога, на проїжджій частині транспортних магістралей.

Інтерв'ю взяв Василь ГЕЛЕТКО.

...адіння звізди Полин майдан Хмельницького ...сячі людей зі свічками в руках. Вони при- ...онів України. Священики АУПЦ відправили ...уш тих, хто поклав своє життя при ліквіда- ...х наслідків Чорнобиля. Затим на майдані ...ції. Його вів письменник Юрій Щербак.

Олександр ШИЛКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА та Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

А тим часом у Києві

СВЯТО — ОДНЕ, ГАСЛА — РІЗНІ

Рух й Українська республіканська партія в ці квітневі дні вирішили бути послідовно-самостійними до кінця. 26 квітня Секретаріат Руху вирішив... взяти участь у першотравневій демонстрації. Однак — під національними прапорами і власними гаслами: «Перше травня — день міжнародної антикомуністичної солідарності трудящих» та «За єдність народу України в боротьбі за державну незалежність!».

Члени Руху й УРП 1 травня утворять свою колону біля Республіканського стадіону, а потім на площі Жовтневої революції відбудеться мітинг, в якому й візьме участь «незалежна» колона.

Володимир СЕРГІЄВИЧ.

Телеграфним рядком зі Львова

І ПОЛІТВ'ЯЗНІ ОБ'ЄДНАЛИСЯ

Завершив роботу установчий з'їзд політв'язнів України за участю 1.135 делегатів з усіх областей республіки, з Казахстану, Литви, Молдови, Білорусі, Польщі, а також Москви і Воркути. Створено Спілку українських політв'язнів, прийнято її статут. Головну раду Спілки очолив І. Губка.

ЛИЦЕ ЛІЦЕЮ

В університеті імені Франка створюється ліцей, де навчатимуться 8—9-класники, що мають хист до точних наук. Поглиблено вивчатимуться фізика, математика, інформатика, англійська мова. Кращі випускники матимуть право вступу на ряд факультетів університету.

БЕНЗИН НЕ СМЕРДІТИМЕ!

Мале підприємство «Тонус» розробило пристрій «Озонатор», що на 10 відсотків скорочує витрати бензину, зводить до мінімуму шкідливі викиди, дещо нарощує потужність двигуна. Усе це підтверджено лабораторними пробами.

БЕЗ ЗАЙВИХ КЛОПОТІВ

З 1 квітня львів'яни можуть придбати чи продати власний автомобіль або через комісійний магазин, або через реєстраційно-екзаменаційний відділ ДАІ. Це узаконено спеціальним рішенням облвиконкому. Усі операції бере на себе ДАІ. За кожну кінську силу машини до трьох років експлуатації ви платите по 12 карбованців, до 5 років — по 10 карбованців, до 10 років — по 6, понад 10 років — по 4 карбованці. 50 відсотків коштів від цих послуг надходить у бюджет області. Згодом послуги буде запроваджено в усіх відділеннях ДАІ Львівщини.

ВИМОГИ ПРОФСПІЛОК

Відбулась регіональна нарада профспілок Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей. Прийнято заяву з вимогою до парламенту та уряду: прискорити реалізацію Декларації про суверенітет та Закону про економічну самостійність. Прийнято також ряд вимог, спрямованих на соціальний захист населення.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фоторепортаж

ЇЛИ ВАРЕНИКИ,

танцювали, слухали троїстих музик — у Київській школі-інтернаті № 9 був вечір «Живи, Україно», який підготувала вчителька української мови та літератури Тамара Миколаївна Слюсаренко. Завдяки їй учні змалку знають багато пісень, казок, люблять і шанують нашу культуру.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Про...ктовано в номер

ЧИ ЗМИВАЄ ДОЩ УСІ СЛІДИ?

Цілий день періщив холодний дощ над Донецьком. Та, незважаючи на примхи весняної погоди, тисячі донеччан зібралися зранку на центральну площу міста. Приводом для масового мітингу стало рішення позачергової сесії міськради про проведення загальноміської ...ції протес...

Десят... ...удових ...ективів підприємств, організацій, установ міста на півгодини зупинили роботу на знак підтримки вимог страйкуючих шахтарів щодо економічних та політичних реформ, протестуючи проти зниження життєвого рівня населення внаслідок урядової постанови про реформу цін.

А тим часом хвиля шахтарського страйку на Донеччині не спадає. Не працює понад 30 вугільних підприємств області. Застрайкували залізничники станції Мандрикіне. Стоїть бавовняний комбінат.

З тривогою чекають жителі міста Першого травня. У день офіційної демонстрації міськрада намічає провести великий мітинг протесту на площі імені Леніна. Останнім часом досить помітна консолідація Донецької міськради і страйккому шахтарів.

Цього тижня на шахті імені Калініна, яка, до речі, не страйкує, загинуло двоє гірників. Шахтарі міста у скорботі. Лунають заклики до масової голодовки. Здається, далеко не святковий буде Першотравень на Донеччині.

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Донецьк.

Нуль уваги

ДОКИ ПІД ОБСТРІЛОМ ЇЗДИТИМЕМО

Лише на нашій невеликій автостоянці на вулиці Москаленка набереться більше десятка автомобілів з «візерунчастим» переднім склом. Це — результат їзди нашими розчудовими дорогами.

Коли десь ремонт дороги — на десятки кілометрів розтягуються небезпечні зони. Мабуть, кожен водій бачив, як з перевантажених «КамАЗів» на поворотах і вигинах сиплеться щебінь. Бачать це і працівники ДАІ, але чомусь дієвих заходів не вживають. Ну, оштрафують декого, та це мало допомагає.

Хтось скаже, що це дрібниця. Я так не вважаю, бо прекрасно уявляю собі масштаби склобиття в республіці, шляхами якої щодня їжджу. А проблема цим не обмежується. Справа в тому, що «обстріл» легкових машин щебнем, який вилітає з-під коліс вантажівок зі швидкістю кулі, призводить і до аварій.

Володимир ГРИЦЬКО, водій автобази «Ровномеліоводгоспу». Ровно.

Тільки факт

В ЧУЖИЙ МОНАСТИР...

Як повідомили з прес-центру УВС м. Києва, 21 квітня о 9 годині ранку на площі Богдана Хмельницького почали збиратися віруючі Української православної церкви. Напередодні їм стало відомо про наміри зареєстрованого товариства кришнаїтів, які іменують себе «Велике біле братство», або «Інститут душі атма», здійснити обряд хрещення на території Софійського собору.

На 10 годину на площі біля собору зібралося близько тисячі християн і понад 100 чоловік кришнаїтів на чолі з Ю. Кривоноговим. Дозволу на проведення акції у нього не було. До речі, це вже друга протизаконна акція, яку вони намагалися здійснити.

З метою уникнення сутички на релігійному грунті дві ворогуючі групи були розділені працівниками міліції. Правоохоронці всіляко намагалися заспокоїти обидві сторони. Незважаючи на це, члени «Великого білого братства» усе ж наполягали на своєму.

Природно, що це значно загострило б і без того складну обстановку на площі. Тож міліція була змушена влагодити конфлікт.

Ю. Кривоногова та його 18 спільників затримано.

Двох з них оштрафовано на суму 200 карбованців, а на решту 17 передано матеріали до правоохоронних органів за місцем проживання.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

БЕЗПР

Купую свіжі га... одному з кіосків ...ку». Ось і того д... до найближчого ... вокзальну площу. ... не повірив: зник... вчора стояв, л... юрмилися.

Начальник діль... вання преси пош... рик розповіла:

— Не дали нав... нести, завантаж... на автомашину й... дись на подвір'... вказівкою голов... кого райвиконко... дука. Я ходила д... забрати кіоск. Та... магає сплатити 10... — за зберігання... йоні вже вибито... пошкоджено, зник... не встигла винес... все відшкодує?

За розпорядже... конкому в О...

Футбол

Зіграно матчі ... чемпіонату СРСР ... «Спартак» (Влади... «Динамо» (Мінс... кор» — 2:1, ... «Памір» — 0:0, «... — «Металург» — ... до» — «Динамо» ... 0:2, «Локомотив» ... (Київ) — 1:2.

Після серії не... святковий подару... хильникам зроб... рець». Особливи... даю, викликав ... ників з киянами. ... ни мав помітну ... в першому таймі ... ко не реалізу... призначений ... арбітром Ізею Г... нин влучив у ш... другому таймі ... себе реабілітув... допоміг забити ... Юрану. А потім ... чудовий м'яч і р... 2:0. Лише на остан... м'яч зрикошетив ... Саматова влетів ...

Що ж, кияни ... залишили досить... ження. Вони вис... му складі: Кут... Цвейба, Ю. Мор... Шматоваленко, ... Мороз, Заєц... Беца, Юран (Ма...

А тепер про «... ковського «Спарт... мо, цей клуб ви... варські матчі д... з'явився на поле... нату СРСР з «Па... київським «Дина... нарна комісія Ф... болу Радянсько... рішила покарати... поразками. Ал... вердикт мав за... виконком цієї ор... нак він не зголо... ням комісії.

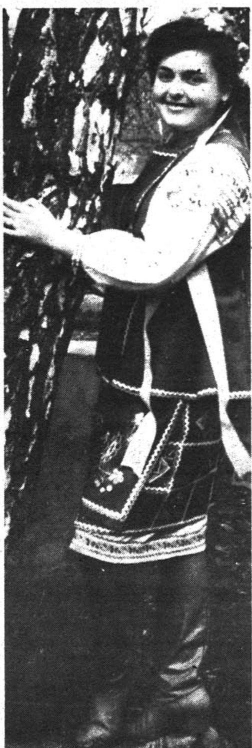
Утім, ось інфо... Федерації Вячес... ва. Ситуацію ро... тально. З'ясувало... ництво «Спартак... ньо домовилося ... цями, і з киянам... си. Є документи, ... сторонами про ... в Москві (з «Па... 3 липня і) в Києв...

Думка членів ... була єдиною. Та... моняна, який ... оштрафувати «С... 200 тисяч карбо... в'язати його вип... хідні компенсаці... «Динамо» і «Пах... тримало 13 член... ти було... п'ятеро...

Отже, прийнято... ведливе рішення...

ГОЛОС України

Фоторепортаж

…ВАРЕНИКИ,

…али троїстих музик — у Київській школі-… вечір «Живи, Україно», який підготувала …ької мови та літератури Тамара Миколаївна …аки їй учні змалку знають багато пісень, ка-…нують нашу культуру.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Знай наших!

БЕЗПРИТУЛЬНИЙ РОЗДРІБ

Купую свіжі газети вранці в одному з кіосків «Союздруку». Ось і того дня поспішив до найближчого — на Привокзальну площу. І очам своїм не повірив: зник кіоск! А ще вчора стояв, люди в черзі юрмилися.

Начальник дільниці експедування преси поштамту М. Чубрик розповіла:

— Не дали навіть товар винести, завантажили павільйон на автомашину й відвезли кудись на подвір'я. Кажуть, за вказівкою голови Приморського райвиконкому Івана Бардука. Я ходила до нього, щоб забрати кіоск. Так він ще вимагає сплатити 100 карбованців — за зберігання. А в павільйоні вже вибито скло, стіни понівечено, зникли речі, які не встигла винести. Хто ж це все відшкодує?

За розпорядженням міськвиконкому в Одесі вирішено прибрати з вулиць, площ, скверів усі «виносні торговельні точки», що псують, так би мовити, картину. Але ж у розпорядженні спеціально обумовлено, що це не стосується кіосків «Союздруку».

То як пояснити такий розбій серед білого дня? Вже знесено ряд газетних кіосків не тільки в Приморському, а й у Жовтневому районі міста. Виходить, запопадливі чиновники перестаралися? Тоді нехай, може, на свої кошти й повернуть ті споруди на їх попередні місця та ще й завдані збитки відшкодують? Не допустить же міська влада, щоб газетний роздріб, яким користуються сотні тисяч одеситів, став безпритульним?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Одеса.

О, люди, люди…

ВИБУХ У ШКОЛІ

Сталося те, чого боялися депутати. На території херсонської школи № 23 пролунав сильний вибух. У повітря злетіла 15-тонна цистерна, де зберігався перекис водню. Вона розбила огорожу, пронеслася над провулком і впала на гаражі автолюбителів. На щастя,

ніхто не постраждав.

Як повідомила депутат Херсонської міськради Г. Щербина, ще півроку тому вона та інші народні обранці забили на сполох. На території школи, де навчається більше 600 дітей, розташовано склад з вибухо-небезпечними речовинами фабрики-хімчистки «Сніжинка». Було створено комісію, оформлено відповідний акт. Міська санепідстанція розпорядилася, щоб «Сніжинка» вивезла звідси хімікати до 15 лютого цього року.

Але ніхто не прислухався до розумних застережень. Більше того, й після вибуху небезпечний склад знаходиться під вікнами школи. Заступник голови міськвиконкому В. Андрушко заспокоїв депутатів, що, мовляв, нічого не трапилося, адже ніхто не постраждав.

Постійна комісія міськради з питань екології та охорони навколишнього середовища добивається покарання бюрократів, наполягає на тому, щоб матеріали передати в слідчі органи.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Херсон.

Спорт

Футбол —

А РАГІМОВ ПОМИЛИВСЯ…

Зіграно матчі восьмого туру чемпіонату СРСР: «Дніпро» — «Спартак» (Владикавказ) — 1:1, «Динамо» (Мінськ) — «Пахтакор» — 2:1, «Металіст» — «Памір» — 0:0, «Чорноморець» — «Металург» — 3:0, «Торпедо» — «Динамо» (Москва) — 0:2, «Локомотив» — «Динамо» (Київ) — 1:2.

Після серії невдач передсвятковий подарунок своїм прихильникам зробив «Чорноморець». Особливий інтерес, гадаю, викликав матч залізничників з киянами. Чемпіон країни мав помітну перевагу вже в першому таймі. Але Саленко не реалізував пенальті, призначений душанбінським арбітром Ізеєю Гурманом. Киянин влучив у штангу. Але в другому таймі Олег повністю себе реабілітував. Спершу він допоміг забити гол Сергію Юрану. А потім і сам провів чудовий м'яч і рахунок став — 2:0. Лише на останніх хвилинах м'яч зрикошетив і від Олега Саматова влетів у ворота.

Що ж, кияни своєю грою залишили досить приємне враження. Вони виступали в такому складі: Кутепов, Лужний, Цвейба, Ю. Мороз, (Гицина), Шматоваленко, Ковалець, В. Мороз, Заєць, Саленко, Беца, Юран (Матвєєв).

А тепер про «справу» московського «Спартака». Як відомо, цей клуб вирушив на товариські матчі до Японії й не з'явився на поєдинки чемпіонату СРСР з «Пахтакором» і київським «Динамо». Дисциплінарна комісія Федерації футболу Радянського Союзу вирішила покарати спартаківців поразками. Але цей суворий вердикт мав затвердити ще виконком цієї організації. Однак він не зголосився з рішенням комісії.

Утім, ось інформація голови Федерації Вячеслава Колоскова. Ситуацію розглянули детально. З'ясувалося, що керівництво «Спартака» попередньо домовилося і з ташкентцями, і з киянами про перенос. Є документи, підписані всіма сторонами про перенос матчу в Москві (з «Пахтакором») на 3 липня і в Києві на 26 липня.

Думка членів виконкому не була єдиною. Так Микиту Симоняна, який запропонував оштрафувати «Спартака» на 200 тисяч карбованців і зобов'язати його виплатити необхідні компенсації київському «Динамо» і «Пахтакору», підтримало 13 членів бюро. Проти було… п'ятеро.

Отже, прийнято цілком справедливе рішення. Головне, що справжні болільники матимуть змогу подивитися матч між динамівцями Києва та їхніми одвічними конкурентами — спартаківцями. На такі поєдинки чекають мільйони прихильників футболу. То не можна ж їх позбавляти великої радості.

Нарешті, ще одна інформація. Вона пов'язана з неприємним інцидентом, який стався на донецькому стадіоні «Шахтар» після матчу місцевих футболістів з ЦСКА. Болільники вискочили на поле, вважаючи, що арбітр призначив безпідставний пенальті у ворота «Шахтаря». Дії бакинського судді Асоціацією арбітрів було визнано неправомірними, тому його — Рустама Рагімова — відлучено від обслуговування матчів чемпіонату країни.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Хокей. Чемпіонат світу. СРСР — ЧСФР — 6:2, США — Німеччина — 4:4, Канада— Швеція — 3:3, Фінляндія — Швейцарія — 6:1, ЧСФР — Канада — 4:3, СРСР — Швеція — 5:5, Фінляндія — США — 1:2, Німеччина — Швейцарія — 2:5. Боротьбу за медалі продовжать: Канада, СРСР, Швеція, США.

Чемпіонат Європи, визначилися призери: СРСР, Швеція, Фінляндія.

Футбол. Перша ліга. «Таврія» — «Ротор» — 3:2, «Буковина» — «Уралмаш» — 1:0.

Баскетбол. Чемпіонат СРСР, чоловіки, «плей-офф». 5—8 місця. Другий матч: «Будівельник» (Київ) — СКА (Київ) — 101:49, третій матч — «Будівельник» — СКА — 91:80.

ПОГОДА

30 квітня — 1 травня на Україні часом дощ, подекуди з грозами, вітер південно-східний і східний, 5—10, при грозах пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 14—20, уночі 4—10 градусів.

По Київській області сьогодні вдень часом невеликий дощ, вітер південно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура 15—19 градусів.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

…ктовано в номер

…ЗМИВАЄ ДОЩ …СІ СЛІДИ?

…іщив холод… …онецьком. Та, …римхи весня… …і донеччан …на централь… …риводом для …стало рішен… …сесії місь… …ення загаль… …ротес… …их …екти… організацій, …півгодини ау… …на знак під… страйкуючих …кономічних та …м, протестую… …ня життєвого …наслідок уря… …дпро реформу …ласті. Застрайкували залізничники станції Мандрикине. Стоїть бавовняний комбінат.

З тривогою чекають жителі міста Першого травня. У день офіційної демонстрації міськрада намічає провести великий мітинг протесту на площі імені Леніна. Останнім часом досить помітна консолідація Донецької міськради і страйккому шахтарів.

Цього тижня на шахті імені Калініна, яка, до речі, не страйкує, загинуло двоє гірників. Шахтарі міста у скорботі. Лунають заклики до масової голодовки. Здається, далеко не святковий буде Першотравень на Донеччині.

…квиля шахтар… …а Донеччині …рацює понад …приємств об…

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Донецьк.

Тільки факт

В ЧУЖИЙ МОНАСТИР…

Як повідомили з прес-центру УВС м. Києва, 21 квітня о 9 годині ранку на площі Богдана Хмельницького почали збиратися віруючі Української православної церкви. Напередодні їм стало відомо про наміри зареєстрованого товариства кришнаїтів, які іменують себе «Велике біле братство», або «Інститут душі атма», здійснити обряд хрещення на території Софійського собору.

На 10 годину на площі біля собору зібралося близько тисячі християн і понад 100 чоловік кришнаїтів на чолі з Ю. Кривоноговим. Дозволу на проведення акції у нього не було. До речі, це вже друга протизаконна акція, яку вони намагалися здійснити.

З метою уникнення сутички на релігійному грунті дві ворогуючі групи були розділені працівниками міліції. Правоохоронці всіляко намагалися заспокоїти обидві сторони. Незважаючи на це, члени «Великого білого братства» усе ж наполягали на своєму.

Природно, що це значно загострило й без того складну обстановку на площі. Тож міліція була змушена втрутитися в конфлікт.

Ю. Кривоногова та його 18 спільників затримано.

Двох з них оштрафовано на суму 200 карбованців, а на решту 17 передано матеріали до правоохоронних органів за місцем проживання.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Нуль уваги

…ПІД ОБСТРІЛОМ …ДИТИМЕМО

…ший невеликій …лиці Москa… …більше де… …з «візерун… …склом. Це… …зими розчу… …онт дороги— …метрів розтя… …зони, Ма… …бачив, як з …«КамАЗів» на …нах сиплеться …і працівники …дієвих захо… …Ну, оштра… …це мало до…

Хтось скаже, що це дрібниця. Я так не вважаю, бо прекрасно уявляю собі масштаби скловиття в республіці, шляхами якої щодня їжджу. А проблема цим не обмежується. Справа в тому, що «обстріл» легкових машин щебнем, який вилітає з-під коліс вантажівок зі швидкістю кулі, призводить і до аварій.

Володимир ГРИЦЬКО,
водій автобази «Ровномеліоводгоспу».
Ровно.

МОВА, КАРБОВАНЦІ І ЛЕВИ,

або Як вивчають болгарську на Одещині

Ще два роки тому в Одесі дізнався: перша вимога болгар — вивчати рідну мову в школах, чого не робилося там з початку минулого століття, з часу переселення болгар у цей край. Але мова радянських болгар була і залишається далекою від справжньої літературної мови, бо збереглася на побутовому рівні, у діалектно-архаїчному стані.

Тому органи народної освіти Одещини, відкривши у 1987/88 навчальному році факультативне викладання болгарської мови в місцях компактного проживання болгар, почали паралельно дбати і про підготовку кадрів. Щоб підняти фаховий рівень вчителів-ентузіастів, ще у 1989 році пішли найпростішим шляхом: домовилися з Міністерством освіти НРБ про взаємне безвалютне стажування вчителів російської з Болгарії та болгарської — з України.

Уже давно всім відомо: скільки не запрягай гарбу попереду коня, вона нікуди не поїде. Бо в будь-якій проблемі головне не тільки бажання її вирішити, а ще й правильний метод цього вирішення, так би мовити, не що, а саме як робити.

Перебудова у сфері міжнаціональних відносин виявилася в небувалому піднесенні національної свідомості, потязі кожної національності до самоствердження і самореалізації своєї особливості й неповторності в культурі, мові, традиціях. Тому й збереження міжнаціональної злагоди на багатонаціональній Україні — проблема архіважлива.

Одеська область, де проживають представники більше ста національностей, саме і є тією вагомою краплиною, в якій можна побачити увесь океан проблем. Серед одеського «ноєвого ковчега» радянських болгар — 170-180 тисяч. Десятки тисяч їх живуть і в сусідніх — Запорізькій, Миколаївській, Херсонській областях. Про болгар і мова.

Ще два роки тому у відрядженні до Одеси та районів області дізнався: перша вимога болгар — вивчати рідну мову в школах, чого не робилося там з початку минулого століття, з часу переселення болгар у цей край. Одеська влада розумно пішла їм назустріч: почали факультативне викладання рідної мови. Але постала проблема: хто буде викладати болгарську, адже відповідних викладачів у СРСР не готували ніколи. Спершу виручали ентузіасти. Але мова радянських болгар була й залишається далекою від справжньої літературної мови, бо збереглася на побутовому рівні, у діалектно-архаїчному стані. Як повідомив мені інспектор-методист Одеського обласного управління народної освіти при облвиконкомі Віктор Кіпер, у Міністерстві освіти Болгарії, куди приїхала перша делегація радянських вчителів-болгаристів, ввічливо відзначили: говорять непогано, але, як сторічні бабусі...

Тому органи народної освіти Одещини, відкривши у 1987/88 навчальному році факультативне викладання болгарської мови в місцях компактного проживання болгар, почали паралельно дбати і про підготовку кадрів, які у цьому делікатному і складному питанні дійсно вирішують усе. І потрібно їх багато...

У 1988 році Ізмаїльський педінститут набрав першу групу студентів з 25 чоловік, майбутніх вчителів російської і болгарської мов. Для своїх болгар відповідну підготовку вчителів почали у Кишинівському педінституті. Кожного наступного року такі набори повторювалися. Підключився до справи й Одеський держуніверситет. Оскільки Одеське обласне управління народної освіти планує почати з 1993 року викладання болгарської мови не як факультативу, а як предмета, то до підготовки кадрів було залучене з минулого року й Білгород-Дністровське педучилище.

Але то — майбутні кадри, а викладання ведеться вже сьогодні. Факультативно у цьому році болгарську вивчають у 45 школах дев'яти районів Одещини 2150 школярів. Щоб підняти фаховий рівень вчителів-ентузіастів, в Одесі пішли ще у 1989 році найпростішим шляхом: домовилися з Міністерством освіти НРБ про взаємне безвалютне стажування вчителів російської з Болгарії та болгарської — з України. У тому ж році до Варненського інституту підвищення кваліфікації імені П. Берона поїхала перша радянська група. Усього за 1989-1990 роки в НРБ вже стажувалося три групи. Про користь від таких контактів тоді й говорити. Окрім живого безпосереднього спілкування з людьми, які розмовляють літературною болгарською мовою, радянські вчителі одержали й педагогічний досвід, ознайомилися з методикою викладання, організацією навчального процесу, побували в болгарських школах і вузах, придбали відповідну методичну літературу тощо. У минулому році на навчання до болгарських вузів з Одещини поїхали 67 радянських студентів, в основному гуманітарних професій. Отже, справа з місця зрушила.

Тому що в Одеській області проживає найбільше радянських болгар, а в Одесі є консульство НРБ та певний напрацьований досвід, це місто й стало своєрідним координатором у питанні підвищення кваліфікації радянських болгаристів. До Одеського управління народної освіти звернулися по допомогу колеги й з інших областей. Третього квітня цього року до Болгарії відбула четверта група з 28 радянських педагогів, представників Одещини, Миколаївщини та Запоріжжя. Перед від'їздом я з ними зустрівся.

— Головна мета нашої поїздки — теоретична підготовка у викладанні сучасної літературної болгарської мови, бо мова радянських болгар далека від досконалості. Вона застаріла, — сказала мені керівник групи, методист Арцизького райвно Домнікія Шаповалова. — У Болгарії ж нам пропонують цікаві лекції з граматики, розвитку мови, лексики, літератури, зустрічі з письменниками. А найголовніше — це середовище, безпосереднє спілкування з болгарами. Побувавши там, я сама відчуваю, що починаю «ламати» свою теперішню мову, говорити сучасною літературною. Від особи вчителя, від його кваліфікації, зацікавленості так багато залежить у справі відродження національної болгарської культури на Україні. Ці курси у Варні дають нам дуже багато.

— Я — з болгар Таврії, Запорізька область. Коли розмовляю з ким-небудь у Болгарії, мене обов'язково запитують: «Ви з Союзу?» Отже, нас щось видає, — говорить журналіст і викладач Іван Тогунський. — Наша болгарська мова «засмічена» запозиченнями з інших мов — російської, турецької, української, а Болгарія дає нам «очищення».

Про бажання інтелектуального та професійного збагачення, «шліфування» мови на стажуванні говорили мені й інші вчителі: Домнікія Пельтек та Валентина Полєвая (Одещина), Олена Радулова та Олена Гарбузова (Миколаїв).

Згодом розмовляючи із завідуючим Одеським управлінням народної освіти Леонідом Фурсенком, довідався, що вже розроблений і готовий до друку підручник з болгарської мови (спільна праця болгарських і радянських фахівців — К. Чанєвої, В. Терзі, Т. Мітьвої та М. Тарасової), що надрукувати його готова болгарська сторона, а одеська влада заплатити за це навіть доларами. Дізнався й про те, що освітянські працівники Одещини збираються вийти на Міністерство народної освіти УРСР з пропозицією про створення в Одесі наукової лабораторії болгарської мови, яка об'єднала б кращі інтелектуальні та наукові сили, які працюють над цією проблемою. А це вже, згодьтеся, справжній державний підхід.

Але стало мені відомо й те, про що так неохоче говорили вчителі і з обуренням — Л. Фурсенко та В. Кіпер. Справа в тому, що болгарська сторона приймає наших вчителів із задоволенням, забезпечує всім необхідним — від наукової та культурної програми до елементарних побутових потреб: проживання, харчування. Навіть добові попереднім групам сплачували — 11 левів. Та й наші стажисти дещо мали при собі. Спочатку їм обмінювали 500 карбованців, потім — 100. У цьому ж році вони поїхали зовсім «чистими», без копійки. А в Болгарії, як відомо, вартість життя через загальну кризу стрімко зросла. Та вдома це нікого не цікавило...

Через день Л. Фурсенко повідомив, що йому телефонували з Варни: все нормально, болгари знову виявились гостинними. Та хіба це зняло проблему? Невже ті, хто приймає безглузді рішення про фінансові обмеження наших від'їжджаючих за кордон, не розуміють, що принижують вони таким чином не тільки окремих радянських громадян, а й всю державу? Що не можна вчителів пускати жебракувати по світу. Та й, врешті-решт, хіба можна скупитися там, де йдеться про державну справу — підготовку фахівців для вирішення національної проблеми республіки, навіть якщо це доводиться робити за морем, а не вдома. Зрозуміло — з валютою важко. Але хіба не можна таких стажистів прирівняти хоча б до тих, хто їде за кордон у відрядження, обміняти гроші. Щоб могли вони в чужій країні хоча б води н вокзалі напитися, не кажучи вже про придбання потрібної літератури, методичок, підручників. Правду, мабуть, кажуть, що скупий платить двічі. Нерозумний — набагато більше.

Володимир СЕРГІЄНКО,
Одеса — Київ.

РЯТУЙТЕ НАШІ ДУШІ

Сесія обласної Ради прийняла пропозицію депутатів про створення єдиного валютного фонду. І хоч це рішення було б до часу принаймні років зо два тому та, як кажуть мудрі люди, краще пізніше, ніж ніколи.

Ще донедавна підприємства області, які ведуть бартерну торгівлю, виручені (сказати зароблені і язик не повертається) долари, марки, ієни витрачали буквально задля втіхи. Доторкнувшись до надбань «загниваючого капіталізму», керівники полтавських заводів і фабрик виявили дивовижну єдність у смаках та уподобаннях. І з яким би матеріалом не здійснювали свою зовнішньоекономічну діяльність новоявлені бізнесмени, до рідних пенатів везли переважно відеосистеми, одяг, взуття, автомобілі. Коротше, принцип «після нас — хоч потоп» став для них чи не головним важелем «поширення ідеї перебудови в маси».

Приміром, сім підприємств Кременчука, маючи в своєму розпорядженні 32,8 мільйона інвалютних карбованців, витратили їх таким чином: 60 відсотків — на дефіцити (до речі, не першої необхідності і не найкращої якості), 22 — на придбання обладнання і технологій і лише кожний десятий карбованець — на соціальні потреби.

Інший приклад. Полтавська маслосирбаза вікно в Європу прорубала... козеїном. Ця надзвичайно дефіцитна, стратегічна сировина йде «за бугром» не менш як по 3,5 тисячі доларів США за тонну. Полтавчани ж, збираючи його зі всієї лівобережної України, продавали майже вдвічі дешевше. Але й у такий спосіб заробили свіжу вільно конвертовану копійку — тобто близько 300 тисяч інвалютних карбованців. Ось тут би й пустити їх на реконструкцію підприємства. Так ні. Дефіцитна сверблячка виявилась сильнішою і практично всю валюту було витрачено на придбання аудіо- та відеотехніки, телевізорів, автомобілів. А далі — вже знайома картина: номерки в шапку і... кому пощастить. А «щастить» здебільшого одним і тим же. Тому-то практично після кожного чергового надходження заморських дефіцитів додається роботи місцевим прокурорам.

З подібного приводу обласна газета «Зоря Полтавщини» нещодавно повідомила читачам досить повчальну історію. Один з робітників Кременчука став володарем нового легкового автомобіля тільки після того, як пообіцяв припинити голодовку. Ідею «дебюту», як її визначили б Ільф і Петров, можна вважати плідною: адже в дефіциті у нас нині все. Втім, стосовно нинішньої теми можна сказати, що й совість. Бо як не крути, а близько 40 мільйонів інвалютних карбованців залишилось у розпорядженні лише 17 трудових колективів. А що перепадає тим самим селянам, які виробляють молоко для виготовлення хоча б того ж козеїну?. Рядовим, простим, бо начальству їхньому — найвищому — якась дещиця таки капає: кому «Тойота», кому «Ніссан». Дояркам же, даруйте, крім дірки від бублика, нічого не світить.

Між тим є й відповідна постанова Ради Міністрів УРСР — про використання валютних коштів у першу чергу на придбання сировини, матеріалів, комплектуючих виробів і устаткування. Та не кваплються її виконувати. Втім, після сесії з'явилась реальна надія, що зароблена валюта буде витрачатись не тільки на ганчір'я. Депутати навіть визначили, як ефективніше це зробити; скажімо, використати кошти на придбання обладнання для переробки сої (в області досить серйозно займаються культивуванням цієї культури), будівництво м'ясокомбінатів малої потужності, цегельних заводів тощо. Значні потреби в імпортному обладнанні мають і охорона здоров'я, і культура, і екологія. Одне слово, було б що витрачати...

Але перш за все було б що продавати. Бо якщо вже останню сорочку дехто готовий віддати за товар з модною «лейбою», то душу поберегти, мабуть, треба.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».
Полтавська область.

Земельна реформа: день 46-й

«ГОТУЙСЯ, ТІТКО, ДО РОЗКУРКУЛЕННЯ...»

Галина Швидка говорила і ледь не плакала: «Весна приспіла, роботи стільки — встигай лише. А тут лист із контори колгоспу приходить: готуйсь, мовляв, бабо, 30 соток городу віддати. Не захочеш по-доброму, через суд заберемо. Знаєте, скільки лишають? 15 соток. Таке от рішення загальних колгоспних зборів».

— А ви пробували це рішення оскаржити?

— Аякже, пробувала. Ходила у правління, казала: хіба по-людськи постановили? Я ж технічкою працюю, мізерну зарплату маю. То й живу з городу. Навіщо у вдови останню надію забираєте? Мовчать. Потім довідалася, що ніякого рішення загальних зборів і в згадці не було. То на правлінні так постановили. Але на душі, знаєте, неспокійно. Пройшов якось коло мого двору землемір, і затенькало серце. Садити чи не садити цього року картоплю — навіть не знаю.

...Співчутливо дивлюся на жінку. А вона тремтячими, геть спрацьованими руками отого колгоспного листа показує: «Тов. Швидка Галина Ониськівна! Згідно з рішенням загальних зборів колгоспників (пр. № 1 від 15.02. 91 р.). Вам зменшено земельну ділянку до 0,15 га в зв'язку з тим, що Ви не маєте ніякого відношення до колгоспу. У разі самозахисту земельної ділянки справу буде направлено в народний суд. Секретар Стасюк».

Пізніше з'ясувалося, що не одна Галина Ониськівна такий лист одержала. Мають їх на руках Наталка Ковальчук (з 50 соток до 15 садибу зменшують), Василь Покорук (з 45 до 12 соток) і Василь Стягайло (з 30 до 15). Оскарженню ці рішення не підлягають, бо в директивній формі. Така істотна деталь: ці та інші резолюції приймалися 14 лютого на засіданні правління колгоспу імені Чапаєва Вінницького району. З інформацією «Про землевпорядкування» виступив голова правління Микола Ільченко. Виступив і сказав, що на загальних зборах потрібно вирішити це питання. Однак воно потім не порушувалося, у колгоспників просто б, напевно, руки не піднялися, аби проголосувати за те, щоб у когось із односельчан відрізати землю. Тому-то в листах, які адресувалися потерпілим, фігурує фальшивка: посилання на якийсь протокол № 1 від 15 лютого цього року. Тобто зовсім нелогічно виходить: 14 зібралося правління, а 15 колгоспні збори це ж питання розв'язали остаточно.

Втім, не будемо вельми прискіпливими до дат. Поговоримо про елемент людяності, якщо вже так непросто дотримуватися законності, Земельного кодексу України. Наприкінці березня довелося мати розмову із секретарем правління цього колгоспу Марією Стасюк. Вона мене зустріла насторожено: «Чого б це кореспондент такими дрібницями займався?.. Хліба немає, все дорожчає, а ви...». Далі Марія Федорівна дала кожному лаконічну характеристику: «У Василя Стягайла землю забираємо, бо пиячить, у Василя Покорука — бо у Вінниці в кооперативі працює, як і Наталка Ковальчук, а Галина Швидка — службовець, технічкою у школі. А в колгоспі — ані дня».

Між тим Галина Швидка відразу ж після восьми класів пішла працювати у рідний колгосп. Потім і бурякову ланку очолювала. Так років 14 тривало. Далі у зв'язку з погіршенням стану здоров'я змінила роботу. Чоловік до колгоспу теж мав пряме відношення — в сувенірному цеху працював. Інші роботи не міг виконувати, бо багато років мучився ногами, торік помер.

— Поки Філя мій жив, — розповідає Галина Швидка, — то щоб город відрізати, ніхто ні слова. 21 лютого мала йому роковини відзначати. Цю трагічну подію випередив лист із колгоспу.

Ходила Швидка за підтримкою в райраду, та звідти більше місяця — ні слуху, ні духу. Не стала на захист ображених голова сільради Анастасія Іванчик. Анастасія Антонівна колекціонує поки що заяви. А що робити з ними — не знає. Ось, наприклад, Катерина Зайко звертається до виконкому з проханням повернути присадибну ділянку. Хтось приїжджає з міста, щоб дачу купити, хтось — узаконити землю, якою користується.

Розгубилася місцева влада, не на жарт розгубилася. Анастасія Іванчик так і каже: «Доки не буде команди згори, нічого з цими городами не робитиму. Землею ж споконвіку колгосп розпоряджався, хай і тепер...». А Миколі Ільченку така позиція, очевидно, підходить. Цілком підходить. Він каже: «Ще рішення не було по землі. Райвиконком про передачу землі вказівки не дав. Та й сільрада, бачу, не спішить»...

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Михайлівка Вінницького району Вінницької області.

Від редакції: Коли матеріал було підготовлено до друку, то в корпункт газети зателефонувала Галина Швидка. Вона повідомила, що 10 соток городу вже відрізали. Але тому, як мовиться, початок: ходив повз двір землемір і цілком серйозно сказав: «Готуйсь, тітко, до розкуркулення...».

На фото: механізатор Микола Романенко оре на полях колишнього Чорнобильського (тепер Іванківського) району, що на Київщині. Фото В. КРАВЦЯ.

З пошти відділу

КАРТОПЛЯНА ПОЛІТИКА

Читаю газету — всі про політику, та про політику. Ось і я про політику — картопляну. Торік картоплю «з'їв» колорадський жук, подякувавши «дядям», що не забезпечили село ядохімікатами. Цього року збираються садити кукурудзу (жуки не їдять), а під картоплю відводять стільки городу, щоб її у борщ вистачило. Хімікатів нема, і ризикувати ніхто не хоче. Краще кукурудза, аніж нічого.

От тільки цікаво, чи хтось задумувався, що творитиметься в містах, як і картопля «зникне»? Чи і її купуватимемо за кордоном?

Микола БОНДАР.

Вінницька область.

У політичних партіях

НА ЩО СПОДІВАТИСЯ?

Розширене засідання Президії Великої Ради Української селянської демократичної партії було представницьким. Особливо для тих орендарів, фермерів та колгоспників, які з'їхалися з різних областей республіки саме в дні посівної, щоб ще раз почути про «сумне та невеселе» становище нашого сільського господарства.

Відкрив засідання голова УСДП письменник С. Плачинда, який дав свою характеристику тим процесам, що нині відбуваються на селі.

— Земельна реформа, як свідчать фермери, саботується місцевими Радами й відповідними комісіями, до яких не входять представники селянсько-фермерських господарств, — сказав він.— Не розроблено економічного механізму реформи. У 16 областях України відбувається трагічний процес депопуляції сільського населення. У 8 областях зменшується і сільське, і міське населення. У зв'язку з цим гостро стоїть проблема медичного обслуговування, особливо на селі.

Всю «брилу» нерозв'язаних проблем медицини на селі «опустив» на плечі присутних міністр охорони здоров'я Української РСР Ю. Спіженко.

Начальник Главку Держагропрому України Л. Зіневич намагався дати оцінку ситуації, що склалася на селі сьогодні, та розказати про хід весняно-польових робіт у республіці.

Своїми, дещо незвичними для присутніх, поглядами на проблеми села і способи реалізації земельної реформи поділився начальник відділу землекористування і землеустрою Івано-Франківського облвиконкому О. Ковалів.

Логічним завершенням розмови став короткий виступ президента Української академії аграрних наук академіка О. Созінова.

Висловлене сподівання, що хоча б з осені цього року земельну реформу вдасться зрушити з мертвої точки, мало кого обнадіяло. Мабуть, не допоможе їй (реформі) і резолюція, прийнята Президією Великої Ради УСДП.

Що ж, чи хто допоможе селу? Як на мене, то надія — на спільні зусилля всієї України і на широкі можливості розвитку змагання на селі. Мається на увазі змагання різних форм власності і господарювання, кожній з яких слід забезпечити рівні можливості. І, звичайно, потрібна сильна державна підтримка переробної промисловості. Більше, здається, сподіватися немає на що.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ФЕРМЕР БЕЗ ПІВНЯ

«Червоний півень «на тракторі» — так називалася інформація, опублікована 29 березня 1991 року в «Голосі України». У фермера, майно якого намагалися спалити недруги, побував наш кореспондент.

Повертаючись до надрукованого

...Пониззя Інгульця. Не одне століття воно годувало козацьке товариство. Біля річки розташувався двір нащадка славних землеробів Віктора Бойка. Здалеку він чимось нагадує козацький курінь: ніби на старовинних малюнках вимальовувалися візки, притулився різний скарб. Порівнюю так, бо єдине в цих місцях фермерське господарство знаходиться в облозі. Сам господар, дужий молодий чоловік, схожий на того предка-характерника, якого, за словами історика Д. Яворницького, не бере «ні вогонь, ні вода, ні звичайна куля, крім срібної». Помічники Бойка — дружина Ірина, сини Володимир, Сергій, донька Надія. Тільки маленький Андрійко ще не може поратися на домашній фермі.

— Своє господарство зареєстрував у січні 1989 року, — розповідає Віктор Кузьмович. — Уклав договір з радгоспом «Росія», одержав чотири гектари землі — неугіддя, плавні. Я не переживав: у наших місцях посади кілок — виросте дерево. Окультурив площу. Вирив екскаватором протоки в заболоченому грунті, насипав родючу землю, вирощую корми. Раніше взяв кредит у банку, придбав нетелів, трактор. Торік довів стадо худоби і свиней до 30 голів. Здав 6 тонн м'яса.

— Ой, — хитає головою Ірина. — Важко нам. Краще б розказав, як директор радгоспу Недосиченко не дає нам проходу. Якось прибув до нашого двору з головою сільвиконкому, юристом, щоб вивести «куркулів» на чисту воду, але ми його розчарували. Знаєте, якийсь наклепник шепнув, що крадемо зелену масу.

Далі розмову продовжив Віктор Бойко:

— У лютому цього року підпалили вагончик і брезент. Від нападників ледь відбився — добре, що силою Бог не обділив. У березні сусід перегородив провулок — під'їзний шлях до худоби. Раніше інший «доброзичливець» зробив підкоп під приміщення. А в ніч з 10 на 11 березня зайнявся вогнем трактор на стоянці. Підпалили його нишком... Приїжджали різні комісії з райцентру. Допомогли? Де там!

— Не болить у мене голова за Бойка, — каже директор радгоспу Л. Недосиченко. — Він, здається, відмовився здавати нам молоко. Втім, я вже не пам'ятаю деталі.

Але часи змінилися. Комбінат хлібопродуктів і молокозавод охоче купують у добровільного постачальника м'ясо за державною ціною. Колективи підприємств уже оцінили свого годувальника, виділяють його фермі кормові відходи.

Отже, не потонув «приватницький» острівець серед радгоспного виробництва. Вистояв. І якраз ця обставина непокоїть місцеве начальство. У Федорівській сільраді, як свідчать дані, на сто дворів припадає лише 9 — 12 корів. Та в керівників своя логіка — не носити ж на руках цього вискочку! Нехай він зарубає собі на носі, що господар тут уже є.

Схоже, що дворічній облозі фермера поклав край Земельний кодекс республіки, який діє з 15 березня 1991 року. Ожило селянство на дніпровських та інгулецьких балках, у глибинних кутках області. За довідкою відділу землекористування Херсонського облвиконкому, на утворення державного запасу вже вилучено 84 тисячі гектарів земель. З них під фермерські господарства виділено 20 тисяч. Небагато це, якщо мати на увазі кількість сільгоспугідь в області. Однак великі діла часто починаються з малого.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Херсонська область.

Експрес-новини

Представники міжнародних благодійних організацій повідомляють, що смертність серед курдських біженців у горах недалеко від ірако-турецького кордону зменшилась. Але люди вмирають від спраги і нестачі медикаментів. Союзники по антиіракській коаліції вирішили розширити зону безпеки для курдських біженців у Північному Іраку.

* * *

Прем'єр-міністр Франції Рокар прибув з візитом до Нової Зеландії. Він прагнутиме покращити відносини між обома державами. Адже між ними виникла напруга після того, як французькі агенти підірвали корабель екологічної організації «Грінпіс» у новозеландській гавані. Перед прибуттям Рокара була висловлена думка, що Нова Зеландія «готова пробачити інцидент з вибухом у 1985 році». За словами прем'єр-міністра Нової Зеландії, він добиватиметься широкого доступу новозеландського продовольчого експорту. Рокар, у свою чергу, відзначив, що Франція повела себе неправильно у справі судна «Грінпіс».

* * *

Як заявив представник Хорватії в Президії Югославії, він має намір вимагати пояснень у зв'язку з введенням танків і бронетранспортерів у ряд Хорватських сіл. Армійські керівники повідомили, що «ця акція служить інтересам народу і забезпечить мир між сербами і хорватами».

* * *

Провідні фінансові організації — Міжнародний валютний фонд і Банк реконструкції та розвитку — відкривають у Вашінгтоні весняну нараду. Будуть розглянуті основні економічні питання. Очікується, що БРР опублікує доповідь, у якій висловлюватиметься тривога в зв'язку із зростанням міської бідності. Це одна з основних політичних проблем майбутнього.

* * *

Як повідомили представники управління США по аеронавтиці і космічних дослідженнях, неполадки в магнітофонах можуть завадити деяким військовим дослідам, які проводяться на «Діскавері». Американський космічний корабель нещодавно стартував з 7 космонавтами на борту і перебуватиме на орбіті 8 днів. Цей політ використовуватиметься в рамках програми протиракетного захисту США. Наземні служби прагнуть налагодити роботу зіпсованих пристроїв. За словами керівника програми польоту, вона проходитиме за графіком.

Наш прес-клуб

МАНДАТ НА СУВЕРЕНІТЕТ

THE INDEPENDENT

Останнім часом західні засоби інформації та політики уважно стежать за шляхом, яким Україна іде до своєї державності. Аналітики відзначають єдність народу у прагненні до реального суверенітету і рішучість керівництва у досягненні поставленої мети. Пропонуємо читачам оглядовий матеріал про Україну англійської газети «Індепендент».

У той час як результати загальносоюзного референдуму у більшості українців викликали замішання, 57-річний Кравчук, котрий вніс до бюлетеня питання, що стосується України, зайняв позицію переможця і трактує результати як очевидний мандат на те, щоб продовжувати відстоювати суверенітет.

Кравчук, відкинувшись у кріслі в своєму кабінеті в парламенті, так роз'яснив підсумки референдуму: «Голосування за Союз означає голосування за оновлену федерацію. Відповідь на наше запитання говорить про те, що Україна стала на шлях досягнення суверенітету й незалежності. Результати першого голосування не мають для мене ніякого значення. Результати відповіді на друге запитання свідчать про те, що українська нація хоче не просто Союзу, а такого Союзу, котрий забезпечить дійсний суверенітет України, в результаті якого Україна буде входити до Союзу як держава, що має незалежність. Україна вправі вирішувати всі свої питання на основі своїх законів і своїми силами, бути господарем своєї землі».

Він готовий підписати новий договір з Москвою, який дає центру контроль тільки над стратегічною безпекою (в тому числі ядерною зброєю), кордонами, екологією, космічними і великими науково-технічними програмами. Контроль над економікою і зовнішньою політикою має перебувати в руках республіканського уряду. «Союз — це не гарнізон, де ви можете зачинити двері, і тоді єдина можливість вийти — через вікно... Держави будуть мати право вступати в Союз і право вийти з нього», — сказав він.

Українські демократи пов'язують якоюсь мірою свої надії з Кравчуком з тих пір, як його було обрано в липні головою українського парламенту. Він заслужив похвалу завзятих болільників футболу весною, коли підтримав ідею створення окремої української команди. Ліберальні журналісти насторожилися, коли він дав інтерв'ю радіостанції «Свобода».

Парламентський порядок денний, намічений Кравчуком, висуває як першочергове завдання прийняття економічних законів, тому що «ми повинні прийняти нові економічні закони, щоб закласти фундамент ліберальної ринкової економіки. Треба протриматись якийсь час, щоб дати людям можливість зрозуміти необхідність змін. Ми не дуже добре використовуємо свій час через політичні баталії». У бесіді з англійським міністром закордонних справ Дугласом Хердом Кравчук підкреслив, що він примусить Кремль визнати економічну незалежність України.

Однак політичне майбутнє республіки залежить від результату баталій далеко від України. «Я підтримую позицію Єльцина щодо суверенітету, але в той же час я підтримую бажання Горбачова зберегти Союз. Я не підтримую кроків Єльцина з метою дестабілізації країни. Ми повинні уникати будь-яких дій, що можуть призвести до громадянської війни», — сказав Кравчук.

Інформ-шоу

ТРЕНУЙТЕ ВАШІ НОГИ!

На сьогодні столиця Мозамбіку Мапуту з населенням два мільйони чоловік має... п'ять рейсових автобусів.

Громадяни давно звикли покладатися на власні ноги або в кращому разі на те, що тут зветься «напівгромадським» транспортом. Йдеться про армаду невеличких грузовиків, власники яких підробляють дешевим приватним візництвом. Кожен має свій маршрут. Трохи більше шестисот з них зареєстровані і сплачують податки, кількість «лівих» же врахувати не можна. В цьому морі практично загубилися 32 «справжні» легкові таксі, їздити в яких не кожний може собі дозволити.

ПРИСТЕБНІТЬСЯ І РУШАЙТЕ

Згідно з інформацією Національного управління безпеки на транспорті (США) використання ременів безпеки на автомобілях допомогло з 1984 по 1989 рік врятувати життя більш як дев'ятнадцяти тисячам водіїв та пасажирів, що потрапили в аварії.

Але до цього часу ще 12 штатів не мають відповідних законів. У решті штатів використання ременів безпеки є обов'язковим, однак, за оцінками управління, цієї вимоги дотримуються лише 52 відсотки водіїв.

АВТОМОБІЛЬНА ХРОНІКА ПАСХИ

218 чоловік загинуло в автомобільних катастрофах за чотири дні святкування Пасхи на шляхах ПАР. Близько 1000 водіїв було поранено.

Найбільш складна ситуація була в ці святкові дні на швидкісних трасах, що ведуть з промислових місць Трансвааля до океанських пляжів. На шосе Йоганнесбург — Дурбан інтенсивність руху перевищувала 90 машин у хвилину з середньою швидкістю 110 км/год. На іншій трасі між Преторією та Пітерсбургом сталася величезна катастрофа, внаслідок чого виникла автомобільна «пробка», до якої потрапило близько 3,5 тисячі машин.

КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛЮБИТЕЛІВ» НЛО

Нещодавно в містечку Юрік-Спрінгс (штат Арканзас) відбулася щорічна конференція людей, що захоплюються НЛО, — уфологів. Як заявив один з організаторів, це був досить серйозний захід. Приїхало 400 чоловік.

«Чи дійсно на світі існуємо не ми одні? Чи загрожує нам якась небезпека? Все це можливо», — сказав 53-річний робітник пошти, що знімає відеофільми про НЛО.

Сергій Буланцев, який займається цією темою в Радянському Союзі, зазначив, що інопланетяни, котрі відвідують нашу країну, більш вродливі, ніж ті, що прилітають до Сполучених Штатів.

«Вони схожі на європейців, на іноземних туристів, — говорить він. — На мою думку, у наших двох країнах діють дві різні команди інопланетян».

Фотоінформація

РОЗЧАРУВАННЯ І НАДІЇ

Відомий американський економіст, лауреат Нобелівської премії М. Фрідман, оцінюючи перетворення у Чехословаччині, відзначив, що країна для досягнення своєї мети іде вірним шляхом і правильним темпом. Західні експерти ще за «часів Гусака» відзначали тут високий життєвий рівень. Та незважаючи на минулі досягнення, керівники ЧСФР рішуче зорієнтували економіку на всебічну приватизацію і ринкові відносини, що блискавично «вдарило» по цінах. Загальний рівень вартості продуктів підвищився на 100—150 відсотків. Незвиклі до таких «шалених» цін, жителі Чехословаччини незабаром зрозуміли, що, бажаючи кращого майбутнього, треба добряче затягнути паски. Тепер покупців у магазинах поменшало, а поява нових товарів у яскравих упаковках викликає серед пражан неприховане здивування і... розчарування.

Фото ТАРС.

ГОЛОС України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя.

Черговий редактор — Людмила Бараневич.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори:
Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Антоніна Сильверстова, Людмила Нєсєна, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти:
Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна»
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03150831.